

VSS BLED

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ZA GOSTINSTVO, VELNES IN TURIZEM BLED

ODMEVI BOHINJA

Avtor: Aljaž Rožič

Mentorica: dr. Boža Grafenauer

20.4.2026

Kazalo

1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVITEV BOHINJA	3
2.1 Lega Bohinja	3
2.2 Zgodovina Bohinja	4
2.2.1 Bohinj v času antike	4
2.2.2 Bohinj v času srednjega veka	5
2.2.3 Bohinj v novem veku.....	5
2.2.4 Bohinj v moderni dobi	6
2.3 Znane osebnosti povezane s Bohinjem	6
3. Tehnični način vodenja.....	7
4. Vodenje po odsekih.....	8
4.1 Bled – Srednja vas.....	8
4.2 Studor	8
4.3 Stara fužina - Hudičev most, Zoisov grad	9
4.4 Stara fužina - Planšarski muzej, mlinar in pokušnja sira	10
4.5 Ribčev laz	11
4.6 Plovba po jezeru	12
4.7 Ribčev laz - zaključek	13
5. Izračun cene.....	13
6. Zaključek	15
7. Viri in literatura	15
8. Viri slik.....	15

1. UVOD

Turistično vodenje po Bohinju ni le turistična tura, ampak pogled na Bohinj skozi moje oči. To so oči domačina, ki obožuje svoj kraj in vsak dan občuduje lepoto tega alpskega bisera. Bohinj ni samo košček raja, oblikovali sta ga in ga še zmeraj, bogata zgodovina in kulturna dediščina. To je tudi izhodišče vodenja “Odmevi Bohinja”, skozi katerega želim predstaviti način življenja in kulturo in navade ljudi na tem območju, tako v preteklosti kot tudi danes.

Moj cilj je predstaviti Bohinj tako, da se lahko vsak obiskovalec vsaj za nekaj ur počuti kot domačin.

Poleg izjemne naravne dediščine, ki jo Bohinj premore, se njegov pravi čar skriva predvsem v kulturni dediščini, šegah in tradiciji. Prav nenapisane zgodbe, lokalno znanje in skriti kotički ustvarjajo posebno vrednost ter obiskovalcu omogočajo pristno izkušnjo kraja. Bohinj nosi bogato zgodovino mitov, legend in resničnih zgodb. Znamenit je po planinstvu, sirarstvu, železarstvu in številnih drugih dejavnostih, ki so skozi stoletja oblikovale življenje na tem območju. Tako se je razvil edinstven lokalni duh, ki ga ne najdemo povsod.

Zato sem pri oblikovanju doživetja poseben poudarek namenil kulturni plati Bohinja, kjer narava obiskovalca spremlja na vsakem koraku. Od raziskovanja tradicionalnih vasi, znamenitih studorskih kozolcev in fužinarske dediščine do lokalne kulinarike, sirarstva, planinskih zgodb, družinskih tradicij in seveda Bohinjskega jezera – vse to skupaj ustvarja pristno doživetje pravega Bohinja.

Namen ture je ponuditi luksuzna, butična in trajnostno naravnana doživetja, kjer obiskovalec spozna domačine in z njimi vzpostavi neposreden stik. Velikost skupin je omejena na 2 do 6 oseb, kar omogoča osebni pristop in večjo povezanost z okoljem. Pri zasnovi doživetja je bila glavna usmeritev pozornost do detajlov (“attention to detail”) ter ustvarjanje nečesa posebnega – doživetja, ki pokaže veliko več kot le najbolj obiskane turistične točke Bohinja.

2. PREDSTAVITEV BOHINJA

2.1 Lega Bohinja

Bohinj leži v severozahodnem delu Slovenije, v osrčju Julijskih Alp na območju Gorenjske regije. Občina Bohinj obsega številne vasi v Bohinjski kotlini, njeno upravno središče pa je Bohinjska Bistrica. Občina na severu meji na Republiko Avstrijo, na zahodu na občino Kobarid, na vzhodu na občino Bled, na jugu pa na občine Tolmin, Idrija in Železniki. Velik del območja občine spada v Triglavski narodni park, kar Bohinju daje poseben naravovarstveni pomen. (Občina Bohinj, 2026; Triglavski narodni park, 2026)

Relief Bohinja je izrazito alpski. Območje obdajajo visoki vrhovi Julijskih Alp, med katerimi izstopajo Triglav, Vogel in Pršivec. V osrednjem delu kotline leži Bohinjsko jezero, največje stalno naravno jezero v Sloveniji, iz katerega odteka reka Sava Bohinjka. Poleg jezera območje zaznamujejo številne alpske doline, gozdovi, planine in kraški pojavi.

Kljub svoji alpski legi je Bohinj prometno dobro povezan z drugimi deli Slovenije. Pomembno vlogo ima Bohinjska proga, zgrajena leta 1906, ki povezuje Jesenice z Novo Gorico in naprej proti Italiji. Poseben tehnični dosežek ob izgradnji proge je bil Bohinjski predor, dolg več kot šest kilometrov, ki povezuje Bohinjsko dolino s Primorsko stranjo. Železniška povezava je imela v preteklosti velik gospodarski pomen, danes pa predstavlja tudi pomemben del turistične ponudbe Bohinja. (Julijske Alpe: Triglavski narodni park, 2026; Slovenske železnice, 2026; Občina Bohinj, 2026)

Bohinj je danes dostopen po regionalni cesti iz smeri Bled, pomembno vlogo pa ima tudi organiziran javni promet. V poletni turistični sezoni vozijo številni turistični in brezplačni avtobusi, ki povezujejo Bohinjsko Bistrico, Bohinjsko jezero, planine ter izhodišča za pohodniške poti. Takšen prometni sistem zmanjšuje prometne obremenitve v naravnem okolju ter spodbuja trajnostni turizem, ki je v Bohinju izjemnega pomena.

2.2 Zgodovina Bohinja

2.2.1 Bohinj v času antike

Območje Bohinj je bilo poseljeno že v prazgodovini, pomembno vlogo pa je imelo tudi v času antike. Zaradi lege med Julijskimi Alpami in pomembnimi prehodi proti severu je območje predstavljalo naravno povezavo med današnjo Primorsko, Gorenjsko in širšim alpskim prostorom.

V času rimskega imperija je bilo območje današnjega Bohinja vključeno v provinco Norik. Rimljani sicer v Bohinju niso ustanovili večjih mestnih naselbin, vendar so območje dobro poznali predvsem zaradi bogatih nahajališč železove rude in gozdov. Železarstvo ima v Bohinju dolgo tradicijo, začetki pridobivanja in predelave železa pa segajo že v antično obdobje. Arheološke najdbe dokazujejo, da so na območju obstajale manjše naselbine ter poti, povezane s trgovino in prehodom ljudi skozi alpski prostor.

Pomembna je bila tudi prometna povezava med notranjostjo rimskega imperija in območjem današnje Italije. Čeprav glavne rimske ceste niso potekale neposredno skozi Bohinj, so bližnji gorski prelazi omogočali prehod trgovcev, vojakov in domačinov. Življenje prebivalcev je bilo v tem obdobju tesno povezano z naravo, pašništvom, lovom in predelavo kovin.

Antično obdobje je pustilo temelje kasnejšemu razvoju Bohinja, predvsem na področju železarstva, ki je v naslednjih stoletjih postalo ena najpomembnejših gospodarskih dejavnosti tega območja (Cundrič, 2002, str. 12–18).

2.2.2 Bohinj v času srednjega veka

V srednjem veku se je območje Bohinj postopoma razvijalo v pomembno alpsko naseljitveno območje. Po naselitvi Slovanov v 6. stoletju so se v Bohinju oblikovale prve stalne kmečke naselbine, prebivalstvo pa se je ukvarjalo predvsem s pašništvom, živinorejo, železarstvom in gozdarstvom. Zaradi odmaknjene lege med gorami je Bohinj dolgo ohranjal precej samostojen razvoj ter posebne kulturne in gospodarske značilnosti.

Pomemben vpliv na razvoj območja so imeli freisinški škofje, ki so v srednjem veku upravljali velik del Bohinja. Ti so spodbujali gospodarski razvoj, predvsem obdelovanje zemlje, planšarstvo in pridobivanje železa. Železarstvo je postalo ena najpomembnejših dejavnosti v Bohinju, saj so na območju pridobivali železovo rudo ter jo predelovali v fužinah in kovačnicah. Zaradi bogatih gozdov je bilo na voljo tudi dovolj lesa za pridobivanje oglja, ki je bilo nujno potrebno za taljenje železa.

V srednjem veku so nastale tudi številne cerkve, ki danes predstavljajo pomembno kulturno dediščino Bohinja. Med najbolj znanimi je Cerkev sv. Janeza Krstnika ob Bohinjskem jezeru, katere začetki segajo v 13. stoletje. Cerkev je znana po svojih freskah in predstavlja enega najpomembnejših zgodovinskih spomenikov v Bohinju.

Srednjeveški Bohinj je bil zaradi svoje lege povezan tudi z okoliškimi alpskimi pokrajinami, čeprav so bile prometne poti zahtevne in odvisne od vremenskih razmer. Kljub temu je območje ohranjalo pomembno gospodarsko vlogo, predvsem zaradi železarstva in planšarskega gospodarstva, ki sta zaznamovala življenje prebivalcev skozi več stoletij (Cevc, 1992, 44–53)

2.2.3 Bohinj v novem veku

V novem veku je Bohinj doživel pomemben gospodarski in družbeni razvoj. Med 16. in 19. stoletjem sta se močno razvijala železarstvo in fužinarstvo, ki sta predstavljala glavno gospodarsko dejavnost območja. V Bohinju so delovale številne fužine, kjer so predelovali železovo rudo iz okoliških nahajališč. Razvoj železarstva je omogočala velika gozdnatost območja, saj je bil les ključen za proizvodnjo oglja, potrebnega pri taljenju železa.

V tem obdobju se je razvijalo tudi planšarstvo, ki je postalo pomemben del bohinjskega načina življenja. Prebivalci so poleti živino gnali na visokogorske planine, kjer so izdelovali mlečne izdelke, predvsem sir in maslo. Ta tradicija se je v Bohinju ohranila vse do danes in predstavlja pomemben del lokalne kulturne dediščine.

V 18. in 19. stoletju je Bohinj začel postajati zanimiv tudi za raziskovalce, popotnike in prve turiste. Posebno zanimanje je vzbujala neokrnjena alpska narava, Bohinjsko jezero ter bližina Triglav. V tem času so Bohinj obiskovali številni naravoslovci in

planinci, med njimi tudi znani baron Žiga Zois, ki je spodbujal raziskovanje Julijskih Alp in razvoja planinstva.

Pomembno prelomnico v razvoju Bohinja je pomenila izgradnja Bohinjske proge leta 1906, ki je območje povezala z drugimi deli Avstro-Ogrske monarhije. Z izboljšano prometno povezavo se je Bohinj začel hitreje razvijati tudi na področju turizma, saj je postal dostopnejši širšemu krogu obiskovalcev (Veber, 1986, 33–41).

2.2.4 Bohinj v moderni dobi

V 20. stoletju se je Bohinj iz tradicionalnega alpskega območja postopoma razvil v pomembno turistično destinacijo Slovenije. Po izgradnji Bohinjske proge leta 1906 je postal Bohinj dostopnejši obiskovalcem iz različnih delov Evrope, kar je spodbudilo razvoj turizma, gostinstva in nastanitvenih dejavnosti. Poleg železnice je k razvoju pripomogla tudi izboljšava cestnih povezav z Bled in drugimi kraji na Gorenjskem.

Velik vpliv na življenje prebivalcev sta imeli obe svetovni vojni. Med prvo svetovno vojno je Bohinj predstavljal pomembno zaledje soške fronte, predvsem zaradi Bohinjske proge, po kateri so prevažali vojake, orožje in oskrbo proti zahodni fronti. Tudi med drugo svetovno vojno je bilo območje vključeno v odporiško gibanje, saj je zaradi gozdnatega in goratega sveta nudilo dobre pogoje za partizansko delovanje.

Po drugi svetovni vojni se je Bohinj hitro razvijal predvsem na področju turizma. Nastajali so novi hoteli, planinske kočice in turistične infrastrukture, območje pa je postalo priljubljeno med domačimi in tujimi obiskovalci. Poseben pomen je imel razvoj zimskega turizma na območju Vogel, kjer so uredili smučarske naprave in dostop z nihalko.

Leta 1981 je bil ustanovljen Triglavski narodni park, katerega velik del obsega tudi območje Bohinja. Zaradi tega danes Bohinj velja za eno najpomembnejših območij varovanja naravne dediščine v Sloveniji. V sodobnem času občina velik poudarek namenja trajnostnemu turizmu, ohranjanju narave ter tradicionalnega načina življenja, kar pomembno prispeva k prepoznavnosti Bohinja doma in v tujini (Budkovič, 2004, 55–68).

2.3 Znane osebnosti povezane s Bohinjem

Bohinj so na različne načine oblikovali pomembni posamezniki in močno vplivali na gospodarski in kulturni razvoj območja. Izpostavljam posameznike, ki so povezani z vsebinami turističnega vodenja.

- Ivan Mencinger, pisatelj, pravnik in župan (rojen v Bohinjski Bistrici, pomemben predstavnik slovenskega realizma)
- Anton Belar, meteorolog in seizmolog (rojen v Bohinju, ustanovitelj prve slovenske potresne opazovalnice)
- Tomaž Godec, duhovnik in narodni buditelj (po njem se danes imenuje muzej v Bohinjski Bistrici)

- France Cvenkelj, čebelar in učitelj (pomemben za razvoj čebelarstva na Gorenjskem)
- Joža Ažman, zborovodja in glasbenik (pomembna osebnost kulturnega življenja v Bohinju)
- Žiga Zois, baron, naravoslovec in mecen (pomembno povezan z Bohinjem zaradi razvoja fužinarstva, raziskovanja Julijskih Alp ter spodbujanja slovenskega planinstva)
- Valentin Vodnik, duhovnik, pesnik in narodni buditelj (pogosto obiskoval Bohinj in opisoval življenje v alpskem svetu)
- Janez Rozman, planinec in gorski vodnik (predstavnik bohinjske gorniške tradicije)
- Danica Čerček, atletinja in olimpijka (pomembna športnica iz bohinjskega prostora)

3. Tehnični način vodenja

SKUPINA: naročena

DATUM: po dogovoru

ZBIRNO MESTO: eno izmed 4 postaj za vstop na kombi (glavna avtobusna postaja Bled, Bled Mlino, parkirišče Danica v Bohinjski Bistrici in Avtobusna postaja Bohinj jezero)

URA: začetek iz bleda ob 8.00

zaporedna številka	odsek	Časovni okvir	opombe
1	Srednja vas	8.30 - 8.45	Delitev steklenic
2	Studor, Oplenova hiša	9.00 - 9.35	Delitev koruze trdinke
3	Studorski kozolci	9.40 - 9.50	/
4	Hudičev most, Zoisov grad	10.00 - 10.20	Primerna obutev
5	Planšarski muzej, mlinar, poskušanje sira	10.40 - 12.00	/
6	odmor	12.10 - 12.40	/
7	Ribčev laz, 4 srčni možje, bohinjski most	12.40 - 13.10	/
8	Ladjica po Bohinjskem jezeru	13.10 - 13.45	/
9	Brunch	13.45 - 14.00	Prej potrebno se naročiti vendar že v sistemu
10	Vožnja z ladjico nazaj	14.00 - 14.30	/
11	Sladica "pri Cukiji"	14.35 - 14.40	/

Tehnični načrt in izvedba doživetja se vedno prilagodita letnemu času ter željam obiskovalcev. Razlike v programu se pojavijo tudi pri zasebnih doživetjih, saj je v tem primeru mogoče obisk Planšarskega muzeja zamenjati za pokušino sira pri Gartnerju ter predstavitev sirarstva s strani lokalnih prebivalcev, ki to tradicijo ohranjajo še danes. Prav

tako je časovni okvir doživetja prilagodljiv – po potrebi se lahko nekoliko skrajša ali podaljša, največ za približno 30 minut.

4. Vodenje po odsekih

4.1 Bled – Srednja vas

Doživetje poteka s kombijem in se začne na Bledu, saj veliko obiskovalcev prihaja prav od tam, hkrati pa se na Bledu izvaja tudi promocija produkta. Odhod ture je ob 8.00 z glavne avtobusne postaje na Bledu, ki predstavlja prvo vstopno točko za obiskovalce. Na poti proti Bohinju se ustavimo še na drugih predhodno določenih pobiralnih mestih.

Že med vožnjo obiskovalcem predstavimo osnovne informacije o Bohinju – njegovo geografsko lego, posebnosti nastanka, velikost občine, število prebivalcev ter druge zanimivosti. Posebej poudarimo, da je Bohinj razdeljen na dve dolini, zgornjo in spodnjo. Med vzponom skozi »korita« pri vasi Bitnje spregovorimo o mlinu, ki je nekoč dolgo deloval v tej vasi, o Ajdovskem gradu, njegovi zgodovini in povezanosti s slovensko literaturo ter o pomenu tega območja kot enega prvih naselbinskih središč v Bohinju.

Tako prispemo do uradnega začetka doživetja v Srednji vasi. Ustavimo se »Pod lipo«, vaškem središču, ki se je tradicionalno oblikovalo okoli mogočnega drevesa. Obiskovalci tam spoznajo tradicijo zbiranja vaščanov pod lipo, pomen Srednje vasi v obdobju med letoma 1945 in 1970 ter prejmejo svoje steklenice za vodo. Vse poteka ob koritu s tekočo pitno vodo, saj je velik poudarek namenjen trajnosti. Z uporabo steklenic obiskovalce spodbujamo, da si vodo natočijo sami in se izognejo nakupu plastenk za enkratno uporabo. Za tiste, ki vodi ne zaupajo ali želijo dodatne zaloge, je v neposredni bližini tudi trgovina, kjer lahko kupijo hrano in pijačo za nadaljevanje poti.

Slika 1: Srednja vas "pod lipo"

4.2 Studor

Iz Srednje vasi se bomo odpravili proti naslednji točki. To je vas Studor. Najprej bomo parkirali v centru vasi in se odpravili na nekaj minutni sprehod do Oplenove hiše. Na

sprehodu obiskovalci vidijo pravo vaško okolje, ki se odraža skozi arhitekturo, vonj, rezgetane konjev in mukanje krav. Ob prihodu v Oplenovo hišo nas pričaka lokalna vodička Barbara, ki pripada že tretji generaciji oskrbovalcev hiše. Barbara predstavi izgradnjo hiše, njene prve in zadnje lastnike, zgodovino lastnikov in pomen Oplenove hiše za Bohinj danes. Sledi ogled pri katerem si lahko obiskovalci ogledajo vse prostore. Domačija je bila namreč zgrajena okoli leta 1840. Nazadnje pa je v taki hiši kot je danes živela gospa še leta 1973. Velika posebnost tega muzeja je aktivna udeležba gosta, saj se lahko poskusi v uporabi orodij in doživi arhitekturo 19. stoletja v Bohinju. Po zaključenem ogledu Oplenove hiše se odpravimo na sprehod do Ranča Mrcine, kjer vzrejajo konje. S kombijem se odpeljemo do ene najbolj fotogeničnih mest kraja, do skupine kozolcev, pomembnih sooblikovalcev bohinjske krajine. Pri kozolcih je obiskovalcem najprej predstavljen namen in raba postavitve kozolcev v preteklosti in njegove nove rabe. Izvedo tudi za pomembno statusno vlogo lastnika, ki je posedoval lep in velik kozolec. Ogledamo pa si tudi kozolec, ki ga ureja Turistično društvo Bohinj in je obenem muzej na prostem.

Slika 2: Studor z slavnimi kozolci

4.3 Stara fužina - Hudičev most, Zoisov grad

Po Studori se zapeljemo čez veliko "fužnarsko polje" do Stare Fužine. Najprej se odpravimo na od glavne ceste najbolj oddaljen del vasi. Sledi deset minutni sprehod do Hudičevega mostu. Izpostavimo lepoto korit Mostnice. Nedaleč stran od Hudičevega mostu so tudi tematske poti, ki vodijo obiskovalce na krajše sprehode s poudarkom na rastlinju, predvsem cvetlicah. Vrhunec našega postanka na mostu pa je zgodba o nastanku in seveda iskanje hudičevega kopita po mostu.

Od Hudičevega mostu nadaljujemo pot nazaj proti Zoisovem gradu, kjer lahko vidimo enega izmed najlepših razgledov na spodnji del Julijskih Alp Bohinja. Pri Zoisovem gradu se začne potovanje skozi zgodovino železarstva v Bohinju. Žiga Zois je namreč leta 1777 kupil bohinjske fužine in jih preuredil. Začel je z iskanji novih najdbišč rude v bolj oddaljenih krajih Bohinja, spremenil plavže, uvedel je nov pravilnik za delo rudarjev, itd. Bil je tudi mecen prvega vzpona na Triglav leta 1778. Več o tem pa pozneje. Tukaj obiskovalcem prostorsko pokažemo kje so se fužine nahajale. To je bilo na predelu, ki se imenuje danes

“Ledina”. Z kančkom domišljije si tako lahko vsak predstavlja 18. stoletje in žarenje železa ter pripravo železa v Fužini. Od tukaj se odpravimo na krajši sprehod skozi Staro Fužino do nekdanjega centra. Ob poti se jim še bolj predstavi kje natančno so stale fužine in zakaj so bili narejeni vodne poti, ki so tam še danes.

Slika 3: Hudičev most v Stari Fužini

4.4 Stara fužina - Planšarski muzej, mlinar in pokušnja sira

Sprehod se zaključi »Pr Joštu«, nekdanjem središču življenja v Stari Fužini. Tukaj se nahajajo Planšarski muzej, mlinar, sirar in seveda – kot v vsakem pravem vaškem centru – tudi Gostilna Mihovc.

Ta del doživetja začnem z lokalno oziroma kar osebno družinsko zgodbo. Prav na mestu, kjer se ustavimo, je namreč odraščal moj oče, ko je obiskoval osnovno šolo v Zoisovem gradu, ki smo si ga ogledali le nekaj trenutkov prej. Obiskovalcem predstavim tudi pomen manjšega tunela, skozi katerega se sprehodimo. Domačini mu pravijo »fužnarske Karavanke«. Nekdaj je na tem mestu stala velika tehtnica, na kateri so tehtali železo, sir, les in druge izdelke. Zato je imel ta prostor pomembno vlogo v vsakdanjem in gospodarskem življenju kraja.

Pot nadaljujemo z ogledom Planšarskega muzeja. V prvi sobi si ogledamo, kako je nekoč potekala izdelava sira ter katere pripomočke so pri tem uporabljali. Muzej je večinoma dvojezičen, zato si ga obiskovalci lahko ogledajo tudi samostojno, sam pa ogled vedno dopolnim z lokalnimi zgodbami, zanimivostmi in osebnimi poudarki.

V drugi sobi si ogledamo prikaz sirarske planine. Posebej izpostavim zanimivost o pravicah, ki so jih morali imeti sirarji za izdelavo sira v Bohinju. Te pravice so bile vezane na posamezne vasi, tudi naša družina pa ima svoj grb in pravico do sirarjenja, kar obiskovalcem pokažem na razstavnem plakatu.

Ogled nadaljujemo v tretji sobi, kjer so predstavljene bohinjske planine. Tukaj obiskovalce prostorsko usmerim po Bohinju in dodam nekaj zgodb iz življenja na planinah. V zadnji sobi pa so predstavljeni sirarji in sirarke. Ta del je pogosto najbolj zabaven, saj je moj oče poznal veliko ljudi, predstavljenih na razstavi, in mi o njih pripovedoval številne zanimive ter humorne zgodbe, ki jih nato delim tudi z obiskovalci.

Iz Planšarskega muzeja se odpravimo do mlinarja Tonija. Njegova družina je lastnica mlina že pet generacij. Mlin je popolnoma ohranjen iz 19. stoletja, v času, ko je samo v Stari Fužini delovalo kar devet mlinov. Danes je ta edini še ohranjen. Obiskovalci s Tonijevo pomočjo zmeljejo koruzo iz mošnjička, ki so ga prejeli v Oplenovi hiši. Sledi sejanje in pakiranje moke v vrečke, ki jih lahko odnesejo domov. Na vsaki vrečki sta dodana tudi dva recepta – za koruzne žgance in koruzno strjenko.

Za zaključek obiska Stare Fužine sledi še manjša pokušina bohinjskih sirov. Med njimi je najbolj »glasen« – ne zaradi zvoka, ampak zaradi značilnega vonja – prav mohant. Po pokušini se s kombijem odpeljemo do TIC-a Stara Fužina, kjer prevzamemo posebno košaro in uživamo v čudovitem razgledu na naslednjo lokacijo doživetja.

Slika 4: Planšarski muzej, predstavitev planine

4.5 Ribčev laz

Ob prihodu v Ribčev Laz najprej sledi krajši, približno 30-minutni premor. Gostom predstavimo, kje se nahajajo trgovina, sanitarije, bari in turistično-informacijski center, kjer si lahko ogledajo ali kupijo številne lokalne bohinjske izdelke.

Po odmoru nadaljujemo pot pri spomeniku Štirim srčnim možem. Tam obiskovalcem najprej predstavim pomen njihovega podviga ter vlogo planinstva v Bohinju. Vzpon štirih srčnih mož na Triglav ni pomemben le za Bohinj, temveč za celotno Slovenijo, saj Triglav predstavlja mnogo več kot le goro. Najdemo ga v državnem grbu in v zavesti skoraj vsakega Slovenca – pogosto pravimo, da nisi pravi Slovenec, dokler vsaj enkrat ne stopiš na Triglav. Tako je Triglav postal simbol slovenskosti in narodne identitete.

Na tej točki obiskovalce povabim, da opazujejo kip in poskusijo najti podobnost med mano in enim izmed štirih mož. Štefan Rožič, lovec in član štirih srčnih mož, je namreč moj prednik – moj pra-pra-pra-pra-pra-dedek. Ob tej priložnosti jim predstavim tudi našo družinsko zgodbo, povezano z njim, ter tradicijo lovstva, ki v naši družini živi še danes. Moj brat je namreč eden najbolj aktivnih lovcev na Gorenjskem.

Prostor, kjer danes stoji spomenik, je nekoč predstavljal Rožičevo domačijo, ki jo je zgradil moj dedek Maks. Obiskovalcem pokažem, kje je hiša nekoč stala, ter dodam, da sta se prav tam rodila moj oče in teta, ki rada poudarita, da sodita med zadnje »prave Bohinjce«. Dedek Maks je bil borec v prvi in drugi svetovni vojni, med drugo svetovno vojno pa je preživel tudi dve leti in pol v koncentracijskem taborišču Mauthausen. Po vojni je to posest prejel kot nagrado za svoj boj, vendar je bil izredno pošten človek in je pogosto govoril: »Vse, kar

imam, bom ustvaril sam s svojima rokama. Nič mi ne bo podarjeno.« Zato je vse vrnil in si nekoliko višje kupil novo posestvo, kjer naša družina živi še danes.

Pot nadaljujemo proti Bohinjskemu mostu, kjer si zaradi časovne omejitve cerkev sv. Janeza Krstnika običajno ogledamo le od zunaj. Nato sledi sprehod ob Bohinjskem jezeru proti kipu Zlatoroga. Med potjo opazimo kamnito maketo Triglava, kjer lahko vsak obiskovalec simbolično »osvoji« vrh Triglava – le da je ta precej nižji od pravega. Posebnost makete je tudi ta, da jo je izdelal moj dedek, ki je bil mojster zidarskega poklica.

Pri kipu Zlatoroga si vzamemo čas za občudovanje čudovitega razgleda na jezero in okoliške gore, obiskovalci pa spoznajo tudi legendo o Zlatorogu, eni najbolj znanih slovenskih ljudskih pripovedi. Od tam nas loči le še nekaj korakov do zaključka tega dela poti – čolnarne Rožle.

Slika 5: Ribčev laz z mostom in cerkvijo Sv. Janeza Krstnika

4.6 Plovba po jezeru

Čolnarna Rožle je bila prvotno čolnarna hotela Bellevue, ki jo je moj oče kupil okoli leta 1970. Pravzaprav je dejavnost oddajanja čolnov le preselil, saj se s tem ukvarja že od leta 1957. Naš prvotni pomol je bil kamnit in je stal na mestu, kjer je danes privezana turistična ladjica. Zanimivost, ki jo rad omenim obiskovalcem, je tudi ta, da je kot mladenka po Bohinjskem jezeru veslala znamenita pisateljica Agatha Christie.

Danes je čolnarna v moji lasti, prav od tam pa se vkrcamo na ladjo Bogomilo. Ladja Bogomila je avtohtona ladja Bohinjskega jezera. Gre za tip ladje, imenovan »ledenica«, kakršne so nekoč uporabljali tudi na Blejskem jezeru. Ob obisku otoka na Bledu jih lahko opazimo tudi na starih fotografijah in upodobitvah. Ladje so dolge osem ali več metrov ter imajo ravno dno, kar jim zagotavlja veliko stabilnost. Njihov prvotni namen ni bil turističen – zgrajene so bile za prevoz tovora, živine, ovac, koz in drugih potrebščin.

Med letoma 1911 in 1918 je na Bohinjskem jezeru delovala tudi prva uradna ladijska povezava med Ribčevim Lazom in Ukancem. Čeprav je služila različnim potrebam, so bili njeni glavni uporabniki že takrat predvsem turisti. Tako je nastala prva turistična ladijska linija na Bohinjskem jezeru. Danes na jezeru plujeta dve takšni ladji, obe v lasti moje družine. Ladji sta ročno izdelani iz lesa, posekanega v bohinjskih gozdovih. Izdelala sta ju vaški mizar Franc Anžlin in moj oče Boris Rožič. Po vkrcanju se odpravimo proti severni strani jezera. Med plovbo obiskovalci spoznajo osnovne značilnosti Bohinjskega jezera, nekaj zgodb in legend, izvedo več o ribjih vrstah ter zgodovini jezera. Predvsem pa je ta del namenjen uživanju v miru, razgledih in posebni atmosferi, ki jo lahko doživimo le na vodi.

Cilj naše plovbe je skrita plaža, dostopna zgolj s čolnom ali peš. Tam si privoščimo brunch na eni najlepših lokacij ob jezeru. Gostje lahko že predhodno izberejo mesni, vegetarijanski ali ribji meni. Hrano prevzamemo v posebni košari pri TIC-u Stara Fužina, nato pa na obali razgrnemo odeje in doživimo pristno kulinariko Bohinja.

Vsak brunch pripravijo članice Društva kmečkih žena, vse sestavine pa so lokalnega izvora in nosijo certifikat »Bohinjsko«. S tem doživetje aktivno sodeluje tudi v projektih »Od vil do vilic« in »Bohinjski zajtrk«. Po kulinarinem doživetju se ponovno vkrcamo na ladjo in počasi odplujemo nazaj proti čolnarni.

Slika 6: plovba z ladjo Bogomilo po Bohinjskem jezeru

4.7 Ribčev laz - zaključek

Skozi celotno doživetje gostje postopoma spoznavajo tudi okuse Bohinja. Za predjed so okušali tradicionalne bohinjske sire, medtem ko so si za glavno jed privoščili lokalno pripravljen bohinjski brunch ob jezeru. V pravem vrstnem redu sedaj sledi še sladica. Za sladki zaključek se zato odpravimo do »Cukija«, kjer po mnenju mnogih Bohinjcev pripravljajo sladoled s skrivnim receptom, ki mu ni primerjave daleč naokoli – nekateri pravijo kar na celem svetu.

Gostom se zahvalimo za obisk, druženje in čas, ki so ga preživeli z nami v Bohinju. Naš cilj je, da odidejo ne le z lepimi fotografijami, temveč predvsem z občutkom, da so za nekaj ur postali del pristnega bohinjskega življenja ter spoznali Bohinj skozi zgodbe, ljudi in tradicijo domačinov.

5. Izračun cene

Število oseb	2	3	4	5	6
Cena doživetja	450	675	900	1125	1350
Stroški:					

Regiondo provizija	20.25	30.375	40.5	50.625	60.75
Provizija hoteli	45	67.5	90	112.5	135
Popust – direkt prodaja	45	67.5	90	112.5	135
Davek državi	18	27	36	45	54
Skupna štartna cena ture	244.5625	244.5625	244.5625	244.5625	244.5625
Strošek na osebo	64	96	128	160	192
Ostane:	13.1875	142.0625	270.9375	399.8125	528.6875

Privatno doživetje:

Število oseb	1–2	3	4	5	6
Cena doživetja	650	780	900	950	1050
Stroški:					
Regiondo provizija	29.25	78	40.5	42.75	47.25
Provizija hoteli	65	78	90	95	105
Popust – direkt prodaja	65	78	90	95	105
Davek državi	26	31.2	36	38	42
Skupna štartna cena ture	244.5625	244.5625	244.5625	244.5625	244.5625
Strošek na osebo	64	96	128	160	192
Ostane:	156.1875	174.2375	270.9375	274.6875	314.1875
Na osebo:	325	260	225	190	175

6. Zaključek

Bohinj je veliko več kot le Bohinjsko jezero, Vogel, korita Mostnice ali enodnevni turistični izlet. Njegova največja vrednost se skriva v ljudeh, lokalnih zgodbah ter bogato ohranjeni kulturni dediščini, ki še danes oblikuje življenje v tem prostoru. Prav to je bilo glavno izhodišče pri oblikovanju tega doživetja.

Kot domačin Bohinja sem z okoljem, tradicijo in načinom življenja tesno povezan. Vsakodnevno znova odkrivam lepoto tega kraja in sem izjemno ponosen, da prihajam iz Bohinja ter širšega območja Julijskih Alp, ki zame predstavljajo pravi skriti kotiček narave, zgodovine in pristnega življenja.

S svojim vodenjem želim obiskovalcem približati prav to osebno in avtentično izkušnjo Bohinja. Cilj doživetja ni zgolj ogled znamenitosti, temveč ustvarjanje globljega stika z okoljem, domačini in njihovimi zgodbami. Skozi celotno turo obiskovalci spoznavajo številne manj znane zgodbe, lokalne posebnosti in osebne pripovedi, ki prostoru dajejo dodatno vrednost ter ustvarjajo bolj pristen in čustven stik med gostom in destinacijo.

7. Viri in literatura

- Budkovič, T. (2004). *Vzpon Bohinja pred zatonom Avstro-Ogrske* (str. 55–68). Celovec, Ljubljana, Dunaj: Mohorjeva založba.
- Cevc, T. (1992). *Bohinj in njegove planine* (str. 44–53). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Cundrič, I. J. (2002). *Pozabljeno bohinjsko zlato* (str. 12–18). Slovenj Gradec: Cerdonis.
- Veber, I. (1986). *Gozdovi bohinjskih fužinarjev* (str. 33–41). Bled: Gozdno gospodarstvo Bled.
- [Turizem Bohinj](#) (dostopano 13. 5. 2026).
- [Triglavski narodni park](#) (dostopano 13. 5. 2026).
- [Kamra – Bohinjski seminar](#) (dostopano 13. 5. 2026).
- Rožič, B. (2026). Osebni pogovor, ustni vir, maj 2026.
- Rožič, S. (2026). Osebni pogovor, ustni vir, maj 2026.
- Zupanc, T. (2026). Osebni pogovor z mlinarjem, ustni vir, maj 2026.
- Lastni arhiv bohinjske zgodovine. (2026). Zbrano fotografsko, dokumentarno in ustno gradivo avtorja. Bohinj.

8. Viri slik

- *Vir slike 1: Google Images, dostopno prek:*
https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTeGehR6LySuTHcK82p_LUJguPiewlp51cSJw&s

- *Vir slike 2: Google Images, dostopno prek:*
https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSBaIW1gTHVwhuZt_bejN6HzVI56xq3usv2vw&s
- *Vir slike 3: Turizem Bohinj:*
https://www.bohinj.si/wp-content/uploads/2022/01/Mojca_Odar_pohodnistvo_Mostnica_044-e1642505302955-1024x771.jpg
- *Vir slike 4: Turizem Bohinj:*
<https://www.bohinj.si/wp-content/uploads/2022/01/planskarski-muzej-stara-fuzina-2018-mitja-sodja-09-1024x683.jpg>
- *Vir slike 5: Story Beyond:*
<https://www.story-beyond.com/wp-content/uploads/2025/06/pexels-pham-ngoc-anh-170983008-11003652-1-scaled.jpg>
- *Vir slike 6: Story Beyond:*
https://www.story-beyond.com/wp-content/uploads/2025/10/IMG_2181-scaled.jpeg